СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 271. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 19-го листопаду, 1936. — VOL. XLIV. No. 271. Jersey City, N. J., Thursday, November 19, 1936. THREE CENTS

МЕНШЕ ГОДИН ПРАЦІ, ЗАРАДА БЕЗРОБІТТЮ

ВАШИНҐТОН. — Населення Злучених Держав постійн[illegible] а тимсамим виринає щораз нове питання, [illegible]бити з приростом, коли не стає роботи і для тих, що тепер живуть. Отсе є те питання, яке порушив Гери Л. Гопкинс на конференції посадників. З того виходить, що хоч поправді є надія, що в 1937 році матимемо добрі часи, навіть кращі ніж ті, що були в 1929 році, то всежтаки буде ще коло 8 мілионів людей без роботи. Та заки знайдеться спосіб, який вирішив би остаточно цю пекучу квестію, треба її розвязувати покищо скорочуванням часу праці. Гопкинс заявив далі, що треба буде теж постійно далі допомагати безробітним, бо буде велике число таких, що покінчили 45 років життя і вже ніколи роботи не дістануть, бо така тепер система.

ТОҐВЕЛ УСТУПАЄ.

ВАШИНҐТОН. — Рознеслася сензаційна вістка: Рексфорд Тоґвел, якого радикальні погляди спричинили шалену аґітацію проти президента Рузвелта, уступає зі становища підсекретаря для справ хліборобських і вертається назад до Колюмбійського університету, щоб віддатися науковій праці. Тоґвела називали "червоним," а що він був ревним пропаґатором "Нового Розділу," то й цілий той "Розділ" вважали його вороги "большевицьким експериментом". Тоґвел належав до Рузвелтового "Наукового Тросту" і кажуть, що був там першою фіґурою. Тоґвел обїжджає тепер західні стейти і студіює на місцях положення фармерів, що держать фарми в аренді. Кажуть, що президент приняв його резиґнацію і заповідають, що він готов стати президентом Висканзинського університету.

ПРЕЗИДЕНТ У СПРАВІ СПИСУВАННЯ БЕЗРОБІТНИХ.

ВАШИНҐТОН.—Президент Рузвелт висказався перед відїздом до Полудневої Америки в справі цензусу безробітних. Він є проти давнього способу списування безробітних, коли списувачі ходили від хати до хати і розпитували за безробітними. Президент каже, що такий спис коштував державну касу яких $20,000,000, а користи з цього не було. Тепер він є за те, щоби передати цю справу самим безробітним. Вони самі повинні зголошуватися кожного місяця, а вразі незголошення не будуть одержувати допопоги. Таким чином буде можна мати кожного часу вірне число безробітних. А їх спис буде коштувати всього 10% з тої суми, що її видавано передше на ту ціль.

ПОМЕРЛА ШУМАН-ГАЙНК.

ГАЛИВУД.—Не стало Ернестини Шуман-Гайнк, що померла в 75 році життя. Це та оперова співачка, яку ветерани світової війни називали "мамою" за її добродійну акцію для допомоги інвалідам. Шуман-Гайнк була німецького роду. З її синів один згинув підчас світової війни, борючися в рядах німецької армії, а її внук згинув у Франції, борючися по стороні аліянтів як американський жовнір. Шуман-Гайнк була співачкою світової слави. В останніх роках виступала ще на концертах, а також у фільмах.

ДОРАДЖУЄ АМЕРИКАНЦЯМ БОЙКОТУВАТИ КОРОНАЦІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Що може обходити такий демократичний нарід як американський якась коронація в Анґлії? Таке питання поставив конґресмен Реймонд Кенон, демократ з Висканзин. Він каже, що король Едвард може женитися, з ким захоче. Це його приватна справа. Може й з американкою. Але те все, що пишуть американські часописи у звязку з цею женячкою і коронацією Едварда, є монархістичною пропаґандою, негідною вільного американського народу, що живе в републиці. При тій нагоді, каже Кенон, добре булоб хіба пригадато Анґлії, щоб радше сплачувала довги Злученим Державам, ніж витрачувати гроші на коронації. Кенон каже, що внесе в цій справі резолюцію в конґресі й буде домагатися, щоб американські амбасадори не робили з себе блазнів, натягаючи на себе на королівських дворах ріжні блазенські мундури.

В ОБОРОНІ ЛУЇСА.

ТАМПА. — Вісім ґруп внесли вісім резолюцій, у яких домагаються від Американської Федерації Праці знесення суспензи, яку видано проти 10 юній, що створили Комітет за Промислову Орґанізацію, що є під проводом Джана Л. Луіса, голови Майнерської Юнії. Та виглядає так, що конвенція А. Ф. Праці затвердить суспензу.

ТІ, ЩО БЕРУТЬ УЧАСТЬ У КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗУ

Від 1-го до 15-го листопаду ц. р. надіслали до головної канцелярії аплікації нових членів отсі урядники й члени:

Відділ:	Місцевість:	Організатор:	Повнолітні члени:	Діти:	РАЗОМ:
112	Клівленд, О.	Марія Розоміло	3	5	8
126	Сляквіл, Па.	Григорій Дидів	—	8	8
204	Ню Йорк, Н. Й.	Микола Близнак	4	4	8
222	Честер, Па.	Микола Мулер	8	—	8
164	Бервік, Па.	Петро Ґелетій	5	2	7
72	Тайтусвіл, Па.	Антін Федик	4	—	4
171	Джерзі Сити, Н. Дж.	Стефанія Галичин	4	—	4
359	Нюарк, Н. Дж.	Юлія Юревич	2	2	4
11	Джанставн, Па.	о. Н. Волощук	—	3	3
5	Асторія, Л. Ай.	Іван Сидор	1	1	2
5	Асторія, Л. Ай.	Павло Барнич	1	1	2
81	Кортіс Бей, Мд.	Михайло Ястремський	—	2	2
94	Гемтремк, Міш.	Іван Курчак	—	2	2
130	Ню Йорк, Н. Й.	М. Коваль і М. Підгайний	2	—	2
255	Вест Нютон, Па.	Василь Шимчук	2	—	2
333	Бервік, Па.	Розалія Боберська	2	—	2
361	Ню Йорк, Н. Й.	Стефан Ковальчук	2	—	2
361	Ню Йорк, Н. Й.	Михайло Ратушний	—	2	2
390	Томастон, Конн.	Микита Савяк	2	—	2
33	Шікаґо, Ілл.	Анна Дзюрдзевич	1	—	1
36	Рачестер, Н. Й.	Марія Онуфрик	—	1	1
71	Росфорд, О.	Зоня Бобак	1	—	1
91	Мекізракс, Па.	Василь Рудавський	—	1	1
102	Клівленд, О.	Микола Бусько	1	—	1
119	Кемпбел, О.	Марія Білан	1	—	1
141	Дірборн, Міш.	Евстахій Бутковський	1	—	1
143	Ґрейт Медовс, Н. Дж.	Павло Ландяк	1	—	1
180	Акрон, О.	Михайло Кукар	—	1	1
194	Ню Йорк, Н. Й.	Стефан Гнатишин	—	1	1
200	Озон Парк, Л. Ай.	Володимир Цісик	1	—	1
203	Гемтремк, Міш.	Стефанія Бойко	1	—	1
218	Кемпбел, О.	Михайло Ткачишин	1	—	1
260	Клівленд, О.	Розалія Кокоць	1	—	1
361	Ню Йорк, Н. Й.	Павло Ґаврис	1	—	1
363	Оліен, Н. Й.	Гавриїл Підскальний	—	1	1
363	Оліен, Н. Й.	Гриць Непорадний	—	1	1
365	Маганой Плейн, Па.	Михайло Руднянин	1	—	1
401	Сайксвіл, Па.	Михайло Люлька	1	—	1

ПОСТРІЛЕНИЙ УТІК ДО СУСІДНЬОГО СЕЛА.

З Бучача звідомляють: Поліція схопила вломника А. Франчака з Дуліб, що має на сумлінню 25 вломів і нападів. Франчак утікав стріхою додому, а постерунковий стрілив двічі до нього і зранив коло хребетного стовпа. Всетаки ранений утік ще до сусіднього села, де його схопили й відвезли до лічниці в Бучачі.

НАБРАВ БІЛЛЯ НА КРЕДИТ.

До варшавського суду вплинула скарга французької конфекційної фірми проти бувшого польського міністра скарбу Здеховського. Здеховський, перебуваючи в Парижі, набув на кредит більшу скількість білля й за нього не заплатив, а на всі упімнення не відповідав. Фірма домагається засуду бувшого міністра на 9,000 франків уже разом з коштами.

ВЛОМ ДО СУДУ.

В Городенці вломилися невідомі вломпики до місцевого городського суду й розбили залізні двері кімнати, в якій стоїть каса й де переховують депозити. Не нарушуючи каси, злодії розбили скриню з судовими депозитами й вкрали два карабіни та автоматичний пістолет, а опісля втекли.

ЇЛИ, АЛЕ НЕ ПЛАТИЛИ!

До варшавського суду вплинула скарга власника одного з більших варшавських дансінгів проти низки гостей, які їли й пили, але не платили. Загальна сума цих незаплачених рахунків є коло 40,000 зл. На лісті заскаржених за незаплачення є м. і. один ґенеральний консуль і ряд визначних варшавських людей.

ОСТОРОГА ДЛЯ ЖІНОК І ДІВЧАТ, ЩО ВИХОДЯТЬ ЗАМУЖ.

Відомий кельнер з готелю Валдорф Асторія в Ню Йорку, Оскар Чірки, остерігає замужні жінки і наречені перед „обідами, принесеним зі склепів з делікатесами". Каже, що саме ті обіди є причиною родинних нещасть і розводів. Тому радить матерям учити своїх доньок завчасу добре й здорово варити.

ПАПІР, ЩО ПЕРЕТРЕВАЄ 1,000 ЛІТ.

Московському вченому Тіконові повелося випродукувати папір, що перетреває — на його думку — 1,000 літ. Нового паперу вживатимуть у першій мірі до ріжних важних документів, щоб опісля могли їх читати майбутні покоління. Заки проф. Тіконові вдалося випродукувати „вічний папір", мусів він довгий час переводити ріжні експерименти та спиратися в цих дослідах на зразках ріжних старих паперів зокрема на тих, що походять з Єгипту. Ціна нового паперу не буде більша, як інших дотеперішніх паперових продуктів. Жаль тільки, що в Советах взагалі недостача паперу, навіть ґазетного, а ціни таки добре солоні.

ПІДПАЛИЛА ДІМ, ЩОБИ ПОЗБУТИСЯ ЛЬОКАТОРІВ.

З Катовиць звідомляють, що в Мисловицях згорів дім, а в ньому один безробітний. Слідство ствердимо, що дім підпалила власниця; вона бажала цим робом позбутися безробітних льокаторів, що не платять чиншів.

ВИМАНЮВАВ ГРОШІ ПРИ ПОМОЧІ ЖІНКИ.

Фр. Сухожевський, 50-літній працівник електрівні у Варшаві, удержував ближчі взаємини з 17-літньою Г. Ставіською, як виявилося опісля, жінкою Юз. Ставіською. Одної днини муж Ставіської впав несподівано до Сухожевського й приловив там свою жінку на зраді. Сухожевський готовий був дати Ставіському матеріяльне відшкодування. Ставіський відкинув це предложення, але за кілька днів явилася Ставіська й зажадала від Сухожевського 300 зл. Вона грозила, що інакше обвинуватить Сухожевського за те, що наче він намовляв її отруїти мужа. Ставіська дістала 50 зл. Другої днини явивсь у Сухожевського Ставіський, котрий міжтим роздумався й прибув з товаришами Віцом і Мазекусом. Ставіський зажадав 1,800 зл., а Сухожевський згодився їх заплатити. Покищо заплатив тільки 100 зл., а решту підписав векслями. Та незабаром Сухожевський зорієнтувався, що впав жертвою шантажистів. Він повідомив про все поліцію. Суд у Варшаві засудив Ставіського на три місяці арешту, а Віца й Мазекуса на два. Тому, що рівночасно їм зачислили превенційний арешт, усіх трьох звільнили на волю.

НАДІЛАСЯ НА КОСУ.

Жахливий випадок трапився в Малехові коло Львова. 22-літня Анна Бубус прятала в стодолі. Нараз спотикнулася й упала на косу. Вістря коси прокололо їй черевну оболону. Ранену перевезли до лічниці у Львові.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО О. У. Н.

РЯШІВ (Польща). — Пере[д] судом присяжних у Ряшеві розпочалась розправа про[ти] абсольвента медицини Володимира Кобільника з Дрогоб[и]ча за приналежність до О.У.Н. і за звязану з тим революційну діяльність. Йому закидають, що він на терені березівського повіту та в інших місцевостях львівського воєвідства і в Кракові як член Орґанізації Націоналістів увійшов в порозуміння з іншими особами в цілі відірвання від Польщі полудневосхідніх земель. Акт обвинувачення йому далі закидає, що в Дрогобиччині, а згодом у Павлокомі та в Кобилонці Руській, березівського повіту, під покришкою науки співу і праці в читальні він як член О.У.Н. вів протидержавну діяльність. До розправи покликано 25 свідків та знавця політичних справ, а також знавця, що перекладав з української мови на польську знайдені матеріяли. Обвинуваченого обороняє д-р Володимир Загайкевич з Перемишля.

НОВА ПОВІНЬ АРЕШТОВАНЬ У ПОЛЬЩІ.

ЛЬВІВ. — У звязку з відомими подіями в Камінці Бобройдах, де як жертва бандитсько-комунарського нападу згинув траґічною смертю ідейний український громадянин, голова „Лугу" Михайло Зелений, польська поліція, замісць шукати комунарів, арештувала і відставила до судових арештів директора української районової молочарні в Камінці, Андрія Стадницького. Причиною арештування Стадницького є правдоподібно те, що критичної ночи він нібито орґанізував облаву з місцевих селян і шукав комунарських бандитів, щоб їх зловити.

Вночі з 1 на 2 листопаду поліція з Бережан перевела ревізію в домі Куськових у Лапшині, бережанського повіту, й арештувала двох братів, Миколу й Осипа Куськових. Обох арештованих відставили до комісаріяту поліції в Бережанах. Одного з них опісля випустили. Дня 4 листопаду поліція арештувала в Рибниках крамаря кооперативи „Відродження" й відставила його на поліційну станицю в Потуторах.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В УКРАЇНІ.

ТОРІНО (Італія). — Кореспондент щоденника „Стампа" доносить з Москви, що в совєтській Україні майже що дня доходить до крівавих зударів населення з міліцією та ҐПУ. На двірці в Балті люди напали на поїзд з харчами й убили військову ескорту; у Богуславі повбивали міліціонерів та аґентів ҐПУ, коло Кірова вбили членів трибуналу, що видали були гострий присуд проти „контрреволюціонерів". В Бугаєвичах дійшло до завзятого бою з військом. Частина вояків перейшла до повстанців та застрілила політичного комісара Врублєва. У кількох місцевостях висадили в повітря залізничі мости. Один поїзд з військовим транспортом упав у пропасть. У Люблинську робітники висадили в повітря фабрику зброї й амуніції. Совєтський комісаріят війни вислав в Україну три дивізії війська.

ФРАНЦУЗЬКА ПОРОХІВНЯ ВИЛЕТІЛА В ПОВІТРЯ.

ПАРИЖ. — Фабрика амуніції і пороху в Сен Шама, що віддалена 25 миль від Марсилії, вилетіла в повітря, засипаючи в руїнах кількасот робітників. Досі добуто 50 трупів, а двісті тяжко ранених борються зі смертю. Вибух був такий великий, що майже в цілім місті вилетіли шиби. Влада розпочала енерґійне слідство в ціли ствердження причин вибуху.

БОРОТЬБА НА ВУЛИЦЯХ МАДРИДУ.

МАДРИД. — Від кількох днів на вулицях Мадриду ведеться завзята боротьба між революційними військами і військами уряду. Революційні літаки і гармати бомбардують осередок міста, що знаходиться в руках лівих. А урядова мілівія обстрілює з гармат і бомбардує з літаків університетську дільницю міста, що знаходиться в руках революціонерів. По обох сторонах є багато вбитих. Місто поволі перемінюється в руїну. В деяких місцях вибухли пожежі. На вулицях видніють ями від ґранат, з яких витрискує з перерваних водопроводів вода. В останніх кількох днях революціонери мають перевагу над лівими.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ РОЗРУХИ В УГОРЩИНІ.

БУДАПЕШТ. — У будапештенському університеті вибухли серед студентства протижидівські розрухи. Угорські студенти зажадали від жидів, щоб вони не змішувалися з ними, а щоб сиділи собі окремо. Коли жидівські студенти відмовились від цього, перші почали їх атакувати. Поліція не мішалась у внутрішню боротьбу в університеті, але стримувала студентів, коли цю боротьбу вони хотіли перевести на вулицю. Урядові чинники обіцяли зробити все, щоби привернути спокій.

НЕ СТАЄ ПОЖИВИ НА ГАВАЯХ.

ГОНОЛЮЛЮ. — Страйк корабельної прислуги доводить до цього, що Гаваї будуть без поживи. Запаси вичерпуються. Ціни підскочили. Острови спроваджують яких 80% потрібної для населення поживи. Тепер просить державну маринарку, щоб вона занялася доставою поживи на час страйку.

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕЗАЛЕЖНІ -- ВІД АЛЬКОГОЛЮ

Пянство було одною з найбільщих наших язв. Воно спричиняло нужду наших народніх мас, або принаймні її збільшало. Воно було теж причиною масових ліцитацій селянських ґрунтів і причиною того, що так багато наших людей були змушені покидати рідну землю. Тому треба вважати великим здобутком, коли довідуємося з листів, які нам надсилають наші рідні зі старого краю, що там навіть такі родинні свята як весілля обходяться дуже часто без алькоголю. Правда, що тут заважує брак гроша. Але попри те заважує теж свідомість народніх мас, бо наш нарід не хоче піддержувати матеріяльно окупанта, в якого алькоголь є державним монополем. Та які причини не заважувалиб, важне для нас те, що в старім краю обходяться щораз більше без алькоголічних напитків.

А це важне ще й з іншого боку. Бо якщо наші люди в краю обходяться без алькоголю, то виринає питання, з чого удержуються там Народні Доми чи інші подібні народні установи. Читаємо в дописах з краю, що от на посвячуванню Народнього Дому в Підгайцях було повно народу і була величезна програма і люди "забавлялись" аж до 3-тої години рано. І все те, як там пишеться, відбувалося, "цілком зрозуміло," без алькоголю. Неодин з наших громадян в Америці, коли це прочитає, немало здивується. А те здивування буде ще більше, коли довідається, що на такім святі, як от у Підгайцях, вбито в Тризуб 926 цвяшків, а за кожний цвяшок треба було товариству заплатити 5 злотих, а звичайній особі 2 злоті. Те здивування буде ще більше, коли додамо, що крім тих цвяшків, які закуплено, зложено ще на згаданім святі готівкою 2,325 злотих.

Коли подумаємо, що ось на такім святі в нашім біднім краю й у біднім повіті зложено готівкою і закупном цвяшків майже $1,000, то мусимо признати, що це багато. І мусимо погодитися з тим, що певно не булоб там такої великої збірки, колиб присутні були видали гріш на пиятику. Бо витрачений у цей спосіб гріш був би пішов до польської державної каси і на наше поневолення. А так пішов на скріплення нашої сили.

Як бачимо, в старім краю знаходять способи, як вести народні забави, а зокрема як вести наші Народні Доми чи читальні, без доходів з алькоголю, або точніше: з пиятики. Значить, що там уже добре розуміють властиве призначення Народніх Домів. І ось тому підносимо цю справу, бо й в Америці треба нам теж думати про те, щоб Народні Доми могли мати таке матеріяльне вивінування, щоб могли бути домами такої народньої праці чи забави, яка булаб незалежна від того, скільки торгується за напитки.

Д-р Кирило Трильовський.

ПРО НАТАЛЮ КОБРИНСЬКУ

(З моїх споминів).

Коли лише подумаю про пок. Наталію Кобринську, то стає вона перед очима моєї душі все в такій постаті, в якій я її побачив перший раз у домі її родичів в Белелуї, снятинського повіту, підчас ферій 1883 року.

Мій пок. батько Йосиф став щоправда сусідом о. Івана Озаркевича ще на початку 1881 р., спровадившись до недалекого Будилова, але я не мав нагоди бути скорше в тої достойної родини.

Аж у літі 1883 р. запізнався я з братом Н. Кобринської, Ґеньом, студентом медицини, дуже милим і веселим хлопцем, а то з нагоди першої студентської вандрівки, влаштованої семаками академічної ґімназії у Львові: Володимиром Сіменовичем (що потім виїхав до Америки) та Єронімом Калитовським (пізнішим адвокатом у Стрию).

Завважу, що пишучи спомини про якусь особу, годі поминути й інші особи й обставини, серед котрих ми її пізнали. Важними є і час і настрої, які тоді панували.

Тому то і мені годі поминути згадки про ту першу студентську вандрівку, що зробила на мене велике враження, головно через знайомство з її учасниками.

Тодішні вандрівки то не були властиво якісь туристичні виправи. Учасники їх ходили пішки дуже мало, а їхали переважно фірами. Йшло про це, щоб в означених згори днях бути в значених містах і містечках, виступити там з вокально-музичними продукціями і взяти участь у танковій забаві, котра відбувалась безпосередньо по концерті. На ті вечерниці була запрошена все вся інтеліґенція дотичної місцевосте, без ріжниці народности. Однак учасників вандрівки обовязував дуже строгий „правильник", котрий кожний мусів підписати. Перший його параґраф обовязував усе і до всіх: говорити „по руськи". Колиж хто з учасників забувся і до якої гарної польочки заговорив по польськи, то зараз котрийсь із комітетових гримав йому до вуха: „параґраф айнц!" Дальші параґрафи заказували запиватись, грати газардово в карти, та... займати дівчат!

Вандрівники гостили також і по селах у священиків. І було це справжнє „нашествіе іноплеменников" на бідну їмосць, коли заїхали на приходство яких двацять кілька молодих хлопців, а кожний з вовчим апетитом. Ще було добре, як такий приїзд був згори зголошений. А треба і те признати, що студентів-вандрівників усе дуже гостинно приймали, хоч раз (в р. 1888) і таке трапилося, що внаслідок повени і зірвання мостів ціла їх громада відсиділа добрий тиждень в Криворівні у пок. о. Бурачинського, батька двох наших лікарів та покійної, дуже заслуженої пані Курівцевої. Тоді то теж уже покійний „козак-невмирака" д-р Іван Куровець саме познайомився з нею.

В р. 1883 взяв я участь лиш у частині цеї мандрівки: з Делятина до Дори та до каменя Довбуша, а потім з Делятина до Коломиї.

В Дорі були ми на обіді у тамошнього пароха, відомого „твердого" патріота і навіть письменника та дописувача до „Слова", о. Тита Блонського. Від нього то між іншим походить відоме „двостишіе":

„Солнце заходит, місяць восходит,
От того двойно світло походит".

Але приняв він нас дуже гостинно, між іншим і величезною мискою вареників з афинами. При обіді виголосив живучий і тепер ще у Відні лікар (тоді осьмиклясник) Яків Турин (батько філятеліста) промову, в котрій зацитував цілий уступ зі „Слова о Полку Ігоревім". Це очевидно неабияк подобалось твердому о. Титові.

Як я вже згадав, головним провідником цеї вандрівки, що розпочалась була в Станиславові і через Маняву, Надвірну та Делятин причалила була аж до Коломиї, був попри також уже покійного Єроніма Калитовського **Володимир Сіменович.** Він відслужив був три роки у війську і власне в 1883 р. скінчив сему ґімназійну клясу у Львові. Мав він величезну чорну бороду, а через груди і плечі носив широчезну жовто-синю ленту.

Був він поважний, але заразом і веселий, а хлопців і дівчат характеризував нераз словами: „хлопець гладкий як дріт!" або „дівка гладка як дріт!"

Приїхавши до Коломиї, дали вандрівники концерт у театральній салі, в котрій тепер знаходиться каварня „Сіті".

Виступала на тім концерті також панночка в національнім строю (що тоді було великою рідкістю), Олена Сіменовичівна, сестра Володимира, пізніша сенаторка Кисілевська. Вона відспівала тоді з теольоґом Іванцевом дует „Ангел ночи" з оперети „Запорожець за Дунаєм".

Дуже можливо, що вже на тім концерті в 1883 р. була присутна Наталія Кобринська. Але напевно була вона рік пізніше на концерті, влаштованім знову в Коломиї другою студентською вандрівкою в тій же салі. Була тоді з нею і братова її, Ольга з Рошкевичів Озаркевичева, перша любка **Івана Франка.** А Франко теж брав участь у тій другій вандрівці і написав віршем її програму, що починається словами:

„Сонце по небі колує,
Знає і місяць свій шлях,
Вітер невпинно мандрує
По України степах.

Миж сонця ясного діти,
Вільного вітру брати,
Мали би вдома сидіти,
Малиб в дорогу не йти?

Гейже в дорогу, ясную путь,
Скинути з серця трівогу,
Вільним повітрям дихнуть!

Я і тепер бачу мов живих Ольгу Озаркевич і Івана Франка, як підчас павзи поміж танцями вони обоє проходжуються кругом салі. Вони не бачились тоді обоє вже щось 6 літ, Франко був уже поет і мав тоді доперва 28 літ життя! Інтересні листи І. Франка до Ольги Рошкевич оголосив п. Возняк в однім з календарів „Українського Народного Союзу" в Америці.

Евген Озаркевич, з котрим я заприязнився на першій вандрівці, запросив мене, щоб я конче прибув до них, до Белелуї, де будуть і інші віденські „Січовики", учасники вандрівки, а саме Іван Куровець, Н. Бурачинський з Криворівки (пізніше санітарний шеф Гал. Укр. Армії, тепер лікар у пол. Буковині), його стриєчний брат С. Бурачинський (помер 1935 р. у Відні як емеритований урядовець мін. справ внутр.), В. Полянський (тепер емер. лікар полк. серб. армії в Београді), а що найважніше і „січовий дід" Остап Терлецький, котрий у вандрівках участи не брав. Остап Терлецький мав тоді заледви не цілих 33 роки, але вже був більше як 10 літ членом „Січи". Він і був духовим провідником тодішніх „Січовиків", котрі відносились до нього з надзвичайною пошаною, хоч і всі були з ним на „ти".

Річ очевидна, що я вже кілька днів по повороті з вандрівки помандрував до Белелуї, де й справді застав цілий січовий синедріон.

Господар, о. Іван Озаркевич, посол до парляменту, був високий панотець, поважний, з причіскою по боках чола. О. Іван у червонім обойчику каноніка був усе поважний і мож би було його зачислити до типу „ми" із „Зеркала", колиб не його толеранція супроти поступових переконань його дітей і їх приятелів. Його дружина була родом з Окуневських, отже взагалі була це правдиво аристократична попівська родина.

О. Іванові помагав у душпастирстві його син „о. Влодзьо", оженений з Ольгою Рошкевичівною, у якій любився Франко. О. Володимир це була незвичайно симпатична і добра людина.

Коли о. Іван перенісся в 1885 р. до Болехова, був о. Володимир якийсь час завідателем Новоселиці в Снятинщині. Одначе о. Іван був заприязнений з відомим ґрафом Войтком Дзедушицьким з Єзуполя, пізнішим міністром для Галичини. Дзедушицький дав о. Володимирові презенту на недалекий Сілець. Тут о. Володимир дуже завзято працював у народній читальні і сам особисто прочитав її членам усі томи відомої праці Костомарова про Хмельницького. Уже пізніше перенісся він до Березова Вижнього, в коломийськім повіті, де і помер.

Щодо іншого членів мужеського товариства, яке я застав і пізнав у домі Озаркевичів у Белелуї, то мушу їх по черзі описати і схарактеризувати, бо вони становили середовище, в якім звичайно проживала Наталія Кобринська підчас ферій, як довго її брат Евген був у Відні на медицині.

Старший брат Евгена, **Лонгин,** був уже мабуть і тоді доктором прав. Він і тепер жиє як адвокат у Городку. Це був поважний і зрівноважений чловік, запізнаний ґрунтовно з бібліотекою віденської „Січи", вивінуваного добре старанням Остапа Терлецького та М. Драгоманова. Д-р Лонгин Озаркевич подружився (мабуть 1890 р.) з **Оленою Бажанською,** дочкою о. П. Бажанського, музика і теоретика музики, котрого заслуги доперва недавно в пресі високо оцінено. Олеся була гарна, жива і музикальна жінка, котра і пером пробувала своїх сил. Одна її новеля поміщена навіть у „Народі" з 1890 р. Ідейно стояла вона близько до Наталії Кобринської. Медик Іван Куровець це була людина, що її можна коротко схарактеризувати: **мало слів — багато діл.** Стояв і він очевидно під впливом Остапа Терлецького. Великий національний діяч пережив великі особисті траґедії: втратив на війні двох синів-соколів, а вертаючись раз у літі від їх могил у бувшій полудневій Австрії, не застав уже в дома своєї вірної і в національній роботі дуже заслуженої подруги, Цецилії з Бурачинських, котра нагло померла в його неприсутності. Москалі підчас офензиви Керенського знищили його майно, а його тяжко побили. Цьому великому і незвичайному серед нас характерові присвячу більше місця в моїх спеціяльних споминах.

(Дальше буде).

СЕМИЙ КОНҐРЕС ОБЄДНАННЯ

Згідно з § 17 статута Обєднання і рішенням Екзекутиви з дня 14. листопаду 1936 р., подається до загального відома, що

СЕМИЙ КОНҐРЕС ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

:——::——: відбудеться :——::——:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО ГРУДНЯ (DECEMBER) 1936 РОКУ

В НЮ ЙОРКУ, В ГОТЕЛІ ПЕНСИЛВЕНІЯ
(сема евеня і 33 вулиця).

Конґрес зачне наради в годині 10. рано. Триватиме один день.

ПРОГРАМА:

1. Відкриття конґресу.
2. Вибір президії конґресу і комісій.
3. Звіт уступаючого уряду.
4. Дискусія.
5. Реферати:
   а) Українська молодь в Америці:
      Що вона собою тепер уявляє і куди змагає?
      Молодь про українську школу і українську мову в Америці.
   б) Враження з відвидин рідного краю.
   в) Наші видавництва в будучому.
   г) Наші політичні змагання в Америці.
   е) Як повинна виглядати праця обєднаних народніх сил на місцях.
6. Ухвалення резолюцій.
7. Уділення абсолюторії уступаючому урядові.
8. Вибір нового уряду.
9. Внески й запити.

Кожний делеґат чи делеґатка мусять виказатися повновластю товариства, яке було з Обєднанням у звязку і пересилало через нього збірки на Рідний Край.

Завваґа: По думці § 22 статута Обєднання, Товариство, яке входить в Обєднання, має право вислати на Конґрес одного делеґата й на власний кошт.

По друки на повновласти треба звертатися до канцелярії Обєднання на таку адресу:

OBYEDNANYE,
P. O. BOX 122, Hudson Terminal, NEW YORK, N. Y.

ЗА ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ:
Омелян Ревюк, предсідник. **Д-р Лука Мишуга, секретар.**

Не пізнався.

Чоловік: — Ті тісточка, що ти спекла, мають якийсь дивний смак.

— Тобі лише так здається. В кухарській книжці виразно написано, що смакують знаменито!

—o—

— Кажу вам, не уявляєте собі, що то за скупа жінка ця Курчиха. І до того хитра... Скажу вам одно: вона взагалі не знає який смак має чай. Дома то вона пе все гіркий чай, а в гостях то пе пересолоджений.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

(57)

Коні йдуть поволі на гору. Глибока обсаджена дикими грушами та березами дорога. Далі поле аж до Рохманова. На ліво в стороні села Обичі, Залуже. Ще далі за ними на обрію смуга лісів. Там північ. На південь поля, а десь там у долині село Кордишів. Але його не видно. Поле і поле.

Переїхали Рохманів. Над шляхом багато жидівських хаток. Збоку містечко Шумське, став, ґребля і погорілий невеликий млин. Повернули на ліво. Болотяні Васьківці. За ними поле аж до Москалівки.

Великий „казьонний" суразький ліс. Чорно - білий стовп з понищеними таблицями. Молода смерекова посадка і садиба лісничого. Тут Володько прощається з матірю. Злазить з воза, кладе на себе торбину, через плечі плащ і гайда. В очах матері сльози. Володько не розуміє, чого тут плакати. — Коли дожене тебе яка підвода, попроси, хай тебе підвезуть. Може якраз добрі люди трапляться. Йди, дитино, хай тебе Бог благословить... і помагає...

Уста матері тремтять, але плач стримує. Володько цілує її в руку й відходить.

— Зайди там до дідуня! — гукає навздогін мати. Їй не хочеться відразу їхати назад. Вона хотілаб ще щось сказати йому. Стоїть і хрестить за сином дорогу. Ось він оглянувся.
— Добре, мамо. Зайду!

— А може чоботи подеруться... Попроси, хай поладять...
— Добре, добре!

— Та тітки Зіньки не забудь! Відвідай Катерину. Вона напевно щось тобі допоможе!

Відповідь Володька вже невиразна. Він вже на звороті дороги. Ще хвилина і його заступили стрункі смеречки. Мати дивиться. Піскова дорога й смереки перед нею, а більше нічого. Повернула коні і від'їхала.

А Володько вже сам. Ліси і тиша. Лише час від часу проходять якісь святочно одягнені люди. Вони кажуть „дзіньдобри" і питають Володька, куди він іде. Володько відповідає одним словом. Не має часу на розмови. Він думає. Навколо темний ліс. Дорога піскова. Але все таки Володькові приємно йти. Як колись, так і тепер йому приємно, коли починається щось нове, невідоме. Згадує всіх рідних та знайомих у Дермані. Ноги мягко ступають по сухому піску. Шелестить під ногами опалий лист. Дорога спускається вниз.

Йде, йде, йде. Дерева не рідшають і не густішають. Велитенські їх стовбури поволі пересуваються перед очима. Ззаду чути голосне вйокання. По часі Володька наганяє підвода. Маленький драбинячок, запряжений двома гнідими шкапенятами. Шлеї, віжки і все, що на них, портняне. У розбитій їх гриві репяхи. Біжать підтюпцем.

На голій дошці драбинячка, звісивши через щаблі ноги, сидить дядько. На ньому згрібні штани й австрійські військові черевики. Володькові хотілосяб попросити, щоби підвіз, але шкода розставатися зі своїми думками та самотою. Ноги ще не болять і хоч дорога ще далека, але і часу шмат добрий. Ах, краще хай собі іде.

Але дядько не так думає. Він цікавий, що це за мандрівник такий з торбою на плечах та палицею в руках. Порівнявшись з ним, притримує конята.

— Дзіньдобри! А куди, хлопче? — питає високим викриком.

— До Дерманя, — просто відповідає Володько.

— Ого! Тож то буде далеко! Тож то десь онтуди... Аж за мости. А тиж звідки?

Володько відповідає одним словом. Дядько цікавиться далі і довідується про все. Він дивується, що батько пустив такого хлопця в дорогу. — Онтам оон, коло мостів, знов чоловіка вбили. Теж часи настали. Просто вбивають, та й годі.

— Мене не вбють, — каже Володько. Дядько галасає на цілу губу. Володько йде при возі. Нарешті дядько спохватився.

— Пробачай, — каже він. Нема на чому сісти, але, як хоч, примостись отам на лютрині. Все таки трохи підїдемо. Я тут недалеко, верстов дві. З Гісерни.

Володько сів спиною до дядька і звісив ноги назад. Приїхали до Гісерни. Дядько лишився, а Володько посмаляв далі. В полудень досягає Зеленого Дуба. Це половина дороги. Відпочив і підживився. Тут починається справжня Волинь. Там ззаду за лісом це Поділля. Інші люди, інші краєвиди. Спереду Волинь. Сувора, тінна, стара земля. Люди більше похмурі, менше говіркі, але дебеліші, рівніші й охайніші. Села кращі пічнуться. Ось тільки минуться піски, пічнуться хмельниці, плянтації цукрових буряків. Більше критих залізом хат, менше соломи.

Володько чує цю землю, бачить її красу, її радість і горе. Він наближається до того місця на землі, де вперше побачив світло сонця та відчув першу радість життя. Зате ціле його єство повне вдячности до цього клаптя великої своєї батьківщини.

Довга, тяжка дорога. Над вечір ноги відмовляються йти. Торбина стала значно тяжчою. Кілька разів відпочивав і аж поночі опинився на дерманських полях. Але ноги мов дубові. На щастя вітер зірвався і попихає його в спину. Через темноту збився з дороги і замісць на Запороже, попав десь на Тихонці. Довго лазив по чужих городах і дражнив собак. Нарешті натрапив на якусь хату, де ще світилося. Там, мабуть, були гості. Щось пили, їли, гомоніли. Володько застукав у вікно. В темних дверях сіней зявляється дядько.

— Ти, стало бути, як? На хрестини? — питає дядько, не бачучи Володька. Він хитається і тупцяє, ніби стоїть на горячому. Володько починає висняти чого бажає. Голос його за довгу дорогу ослаб і дядько довго не може розібрати, чого той хоче.

— Ага! — нарешті зрозумів дядько. — Так ти, стало бути, зі скубентів? Ти, значить, вобче, так сказати до нашої семинарії в образованіє йдеш. Правильно! Харашо! А може чарку горілки? Хаарошая! Первий у нас самогон. Последня новость сезона. Панімаеш? — і він сплюнув через поріг. — Таки ні? Ну так, Ганную! — гукнув він до хати.—

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ДОМАШНЯ БІБЛІОТЕКА.

В американських ґазетах появилися минулої суботи величезні оголошення під заголовками „700 книжок для домашньої бібліотеки".

Оголошення радять усякій людині, що має мешкання, мати в своїй бібліотеці подании у цьому оголошенню 700 книжок.

Читаючи це оголошення, український читач подумає: В американців, видно, це вважається необхідною хатною обстановою. В нас буває в хаті радіо, ледівня, фонограф, деколи навіть хатна „бара", наче в „салуні". Та скільки з нас має в себе в хаті бібліотеку?

ЧИ ЛИШЕ ПИСЬМЕННИКИ ВИНУВАТІ?

У списі книжок, які американські накладні радять кожному американцеві мати в своїй хатній бібліотеці, є не тільки книжки американських і англійських авторів.

Є теж книжки авторів німецьких, французьких, московських. Українських нема.

Яка причина цьому? Скаже хтось: Відомо. Нема таких українських добрих авторів, що їх можна би порадити читати всякому чоловікові. Отже винуваті автори. Та чи тільки автори? Як можуть розвинутися добрі автори серед українців, коли українці книжок не читають?

ЗМІНЛИВА ДОЛЯ.

Між книжками, які американські накладці радять кожному мати в своїй хатній бібліотеці, є книжка айриського письменника Джеймса Джойса під заголовком „Уліс".

Ця книжка була в Америці заборонена як неморальна. Судову заборону знесено щойно пару літ тому. Колись її вважали неморальною, нині про неї кажуть, що вона повинна бути в кожній хаті.

ЩЕ СЯ ТОЙ НЕ ВРОДИВ...

Лісту 700 книжок, які американські накладні радять кожному мати в своїй хаті, укладали в цей спосіб, що висилали до найбільших американських квестіонар, в котрім просили кожного чоловіка подати назви 10 давніх і 10 нових книжок, які він порадив би кожному чоловікові мати в своїй хатній бібліотеці. З тих відповідей зложено потім спис. На ньому одні книжки поручені всіма запитаними людьми, деякі більшістю, а декотрі тільки більшою або невеликою меншістю.

Отже є книжки, які одні люди дуже люблять, а інші не люблять. Ще ніхто не склав лісти, яка подобалась би всім людям. І що до книжок, ще ся той не вродив, щоби всім догодив.

ВИСТАВА КНИЖКИ.

В Інтернаціональнім будинку Рокефелерівського Інституту в Ню Йорку відбувається вже два тижні вистава книжки. Кожного дня виставу відвідують десятки тисяч людей.

Теж доказ зацікавлення книжкою.

Який доказ зацікавлення книжкою моглиб ми дати? Ухвалити резолюцію на вічу з осудом наших ворогів за нищення української літератури?

Учитель: — Мушу заборонити моїм ученикам ходити до кіна навіть на історичні образи!

— Чому?! Таж історичні фільми причиняються до збільшення освіти!

Учитель: — Бо коли спитаю учеників, хто була Катерина Велика, відповідають, що Марлена Дітріх, а на питання хто була Марія Стюарт, відповідають, що Катерин Гепборн!

НАРОДНЯ ТВЕРДИНЯ

Дня 25. жовтня святкувала Підгаєччина небуденне свято передачі „Народнього Дому" до вживання. Прибули делегати з цілого повіту. Пригравала орхестра читальні „Просвіти" з Богатковець. Влаштовано величаву академію. В акті передачі вписано таке:

Багатьома літами мріяна ідея збудування „Народнього Дому" в Пігайцях частинно зреалізувалась. Повстав отсей „Народній Дім". Цей „Народній Дім" це нічого иншого тільки свідок існування українського народу і його охоти до дальшого повного життя. Це його праця і його піт, а може і кров. Це його жертви. Ці всі жертви видимі і невидимі, а частіше незнані ширшому загалові, втілилися в цей повітовий „Н. Д.". Покищо лиш осередок „Н. Д." здібний до всенародного вжитку, а саме саля і приміщення для двигуна народнього життя, філії „Просвіти".

Дасть Бог, що внедовзі спроможемося на цілковите викінчення „Н. Д.".

Покищо готовий лиш осередок, затишне місце народньої культури і народнього мистецтва.

Місце затишне замкнене і відчинене. Замкнене усім темним духам, які під покришкою народньої культури хотілиб нищити моральний і матеріяльний дорobok нації, а навпаки, відчинений осередок для всіх охочих працівників на народній ниві над здобуттям, плеканням та розвоєм моральних та матеріяльних цінностей Української Нації.

Для працівників на народній ниві конечною умовиною плянової праці є затишне місце, як конечним є пташата гніздо.

Народній Дім це наче гніздо, вірлине гніздо, з якого в безконечній черзі мають вилітати скристалізовані ідеї-вірли, які у свойому свобідному леті-реалізації схопилиб за собою ввесь український нарід. Свідомі значіння Народнього Дому та наложеного нам обовязку його будови, приходимо сьогодня тут і заявляємо, що ми по своїх силах та по силах українського громадянства, старалися виконати наложений нам обовязок совісно, а в присутності Високодостойних Гостей передаємо отсей осередок Нар. Дому Вам Вп. п. Голово Філії „Просвіти" в Підгайцях, і одночасно бажаємо, щоб за Божим благословенням філія „Просвіти" в Підгайцях була конструктивною станицею, яка працею своїх виховників вирвала націю з сумерків і створилаб авангард, об який новсякчасно розбивалисб зазіхання усіх явних й скритих ворожих сил. Цю памятку та радісну хвилю ми увіковічнили вписанням отсих слів у пропамятну книгу філії „Просвіти" в Підгайцях і враз з бажанням вручаю Вам, Вп. Пане Голово, отсю пропамятну книгу, як символ передачі виконаної праці для добра Української Нації.

Підгайці, дня 25. жовтня 1936 Року Божого.

За Комітет: д-р Ловицький Евген, о. Рибачук Осип, Ткачук Осип, Кудрик Степан, Голод Степан, о. Масяк Володимир, Боянівський Теодор, Ригайло Гілярій, Мушкевич Осип, інж. Вільчинський Михайло.

Видїл філії приймає:

Д-р Стецюк Григорій, інж. Банах Степан, Мостовий Олекса, о. кат. Княгиницький Ярослав, М-р Гуцало Остап, Колодницький Гриць, Палаєюк Володимир, Титла Спірідіон, Голубяк Олекса, Зеленяк Михайло, о. Пашковський Юрій, Бакалець Іван, Волчук Микола.

По перечитанню акту передачі всі приявні члени Комітету і Виділу підписують акт у пропамятній книзі, а голова філії „Просвіти" виголошує святочну промову — витаючи пораз перший усіх приявних делегатів у Народній Святині, передає „Нар. Дім" до культурного ужиткування повітові і заряджує символічне вбивання пропамятних цвяшків, приготований на підвищенню щит тризуба і велику деревляну книжку. Перед вбиванням цвяшків освітній організатор Іван Даньків в першу чергу підносить княжий дар на будову „Н. Д." Їх Ексцеленції о. Митрополита Кир Андрея, Впреосвященних Єпископів Кир Івана і Кир Никити.

Один з перших цвяшків у щит тризуба зістав вбитий Впреосв. Кир Іваном. По нім вбивають цвяшки Головне Товариство „Просвіта" у Львові і Головне Товариство „Рідна Школа" у Львові. По них вбивають представники наших повітових товариств, а пан Микола Волчук вбиває цвяшки, як секретар Комітету будови „Нар. Дому" в Ню Йорку та його членів (досі зложив цей Комітет на будову коло $1,200). Дальше вбивають цвяшки посли і гості з краю й інші присутні громадяни. В міру того як з вбиванням цвяшків зачав на щиті рости символ наших змагань наш тризуб — **націоналістична молодь** впроваджує на сцену подвійну почесну стійку, яка цілий час була змінювана. По скінченню вбивання цвяшків піднесено щит з тризубом вгору з окликом „Хай живе Український Народ і слава Йому", на що саля трикратно відгукнула „Слава" і могутнім національним гимном закінчено таке рідко імпозантне у нас свято.

По академії на сцену входить гурток з Голгіч, який виводить голгіцьке весілля в народніх старих строях заперед 50 літ. Ноша і обряди дають велич захованих традицій, пошани нашій церкви і та пошанування старших батьків, а старинні весільні співи і музика нагадують старі і добрі часи. По голгіцькім весіллю наш о. Юрій Пашковський, місцевий адміністратор, висвітлює на екрані свої аматорські прегарні фільми. Декотрі з них кольорові. Бачимо всі повітові національні свята а то: 1) Український повіт. Ярмарок; 2) Прогулька Х. В. М. і культ. господ. заведення п. Терляка в Галичі; 3) Похід на могили поляглих підчас Зелених Свят в Підгайцях; 4) Перша імпреза в Н. Д. виконана через підгаєцький доріст; 5) Районовий Р. Ш. попис дитячих садків на Старому Місті; 6) Кооперативний Ювилей, получений із С. Г. Святом в Підгайцях; 7) Праця в збутовим маґазині С. У. К. в Підгайцях; 8) Ювилейне Свято чит. Просвіти в Божикові; 9) Дахіварський курс у Волощині. На всіх фільмах українські написи. Ці всі фільми повинні побачити наші централі, а копії з них повинно висилатись нашій еміграції. По висвітленню фільм, яке тревало дві години, на сцені відбулись покази національних танків та народнє гуляння, в яких взяло у часть все громадянство. Слід замітити, що буфет був безалькогольний, бо в Н. Д. не личить продавати алькоголю, і то ще підчас такого небуденного свята. Гості забавлялись до 3 год. ранком.

Матеріяльна сторінка представляється так: замовлено і виготовлено 1,479 штук цвяшків, які вислано в Край і повіт. Назначена ціна цвяшка від товариства 5 зл., а від осіб 2 зл. вгору. В дні свята вбито 926 цвяшків і зложено 2,325 зл., а остальні цвяшки враз з готівкою кожного дня дальше впливають до каси Комітету Будови Н. Д. в Підгайцях.

Очевидець.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

FALL OF SOVIET PREDICTED IF NATION JOINS IN WAR.

Six months after a war begins, Russia will fall — from within.

This was the prediction of a Ukrainian sociologist from the Polytechnic Institute at Prague who spoke last night before Minneapolis Ukrainians in their church.

And one of the reasons for this fall will be that one-third of the Russian army consists of Ukrainian boys, who will join in the rising nationalist-independence movement now going on in Europe's "bread basket."

Professor O. I. Bochkovsky, who left for Chicago today, feels European war is "inevitable." And since it is, Ukrainians must be ready to take advantage of war to escape from Russian and Polish oppression, he maintains.

At the present time Ukrainia is broken down into territorial areas under the rule of Russia, Poland, Czechoslovakia and Rumania. In Czechoslovakia, 1,000,000 Ukrainians will receive autonomy next year, he said.

"Why wait for war?" Professor Bochkovsky asked. "Why do not diplomats call a 'peace' conference today and settle all these problems without bloodshed?"

(The Minneapolis Journal, November 4, 1936).

Знищив подруже життя

— Бачиш, оцей чоловік знищив зовсім моє подруже життя!—сказав Хрустіль до приятеля, показуючи йому якогось прохожого.

— Ах, драбуга! якже це сталося?

— Оженився з нашою кухаркою і тепер моя жінка варить сама!

Бухгальтер заснув в офісі й на цьому приловив його директор.

— Прошу не гніватися,—виправдується бухгальтер—та мій маленький синок не дав мені спати всеньку ніч.

— Гм,—відповдає директор—то принесіть завтра до офісу зі собою свого синка!

Злагіднююча обставина

Оборонець: Як злагіднюючу обставину зазначую, що мій клієнт після доконання крадіжу випив три фляшки вина, які найшов у кредексі. Наслідком того так упився, що заснув на місці вчинку, а тим самим улегшив свое арештування.

Роздумування залюбленого

— Не хотіла мене поцілувати! Що то може значити? Може довідалася, що не маю ні цента? Що мене викинули з посади? Що мене вирeклася родина? А може їла чісник?

—Одного дуже багатого купця спитали, як доробився майна. Він відповів:

— Моїм принципом є: — купувати у песимістів, продавати оптимістам!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Будова Народнього Дому.

В 1933 р. всі відділи У. Н. Союзу в Шікаго й околиці відсвяткували разом сорокліттній ювилей існування найбільшої української запомогової організації в Америці, Українського Народного Союзу. Після ювилею святочний комітет цього свята започаткував велике і важне діло: він призначив увесь дохід з цього свята на будову Дому Українського Народного Союзу в Шікаго.

Від того часу аж дотепер комітет усіх відділів У. Н. С. продовжає це корисне діло і в тій цілі кілька разів до року влаштовує ріжного роду імпрез, щоби в той спосіб зібрати якнайбільше фондів.

Дотепер уже зібрано кількасот долярів. Дехто може запитатись: а скільки то літ забере, щоб з улаштованих імпрез зібрати стільки грошей, щоб за них можна було побудувати дім? На це можна відповісти, що коли далі збиратимемо так повільно як дотепер, то забере багато літ. Але ми повинні приспішити збірки, повинні якимись іншими способами зібрати гроші, бо діло, яке започаткував комітет, є дійсно важне. В плянованому домі має приміщуватися ціле народнє життя, і то не тільки старших союзовців, але також молодших поколінь.

В минулих трьох роках комітет хотів дістати запоруку від усіх відділів, що вони дійсно хотять такого дому. Тепер, маючи запоруку і запевнення, що такого дому вони потребують, комітет пригодовляє пляни, щоб знайти ще інші фонди крім тих, що приходять з ріжних імпрез і тим приспішити будову дому. Союзовці, до котрих звертатиметься цей комітет, повинні піти йому назустріч і причинитися чинно до здвигнення власної інституції в Шікаго.

Заходом цього комітету відбудеться дня 21. листопаду в салі „Синів України", 2410 Вест Шікаго Евню, Союзовий баль. Початок у годині 7-мій вечором, а вступ тільки 25 ц. Увесь дохід з цього балю призначений на повищу ціль, а саме на будову Дому У. Н. Союзу в Шікаго. Усі Союзовці повинні прийти на цей баль, бо тим сповнять свій громадський та організаційний обовязок.

Тарас Шпікула,
гол. радний.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

Селянин їде залізницею і плює на долівку. Бачить це кондуктор і каже до селянина:

— Чи ви вмієте читати? Таж тут виразно написано: "Не плювати на долівку!"

На це селянин: Не все випадає робити, що написано. Ось тут стоїть на цій афішці написано: "Носіть лише нагрудники Біркензона!" Чи ви, пане кондукторе, носите нагрукник? Бо я ні!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Листопадове Свято.

Заходом українських національних товариств відбулося в нашій громаді в неділю, дня 1-го листопаду Листопадове Свято. Видно, що є ще багато наших українців, що не розуміють значіння такого великого дня, коли на трицять тисяч українців у Дітройті заледви кілька соток було на святі. Бракувало тих, що повинні були бути.

Свято відкрив короткою промовою голова 24-го відділу ОДВУ, п. В. Сковрон. Д-р Кібзей перебрав провід, зясувавши значіння свята та покликав на першого бесідника місцевого адвоката п. І. Панчука. Потім український національний хор „Думка" під управою п. І. Атаманія відспівав вязанку пісень. Панна Петруня Сеньків віддеклямувала з чуттям: „Доки будем...". Потім було піяно-сольо панни С. Андрусевич, котра відограла вязанку пісень. Дальше маленька 6-літня Оля Дідик віддеклямувала: „Не плач, Нене Україно", за що публика нагородила її бурею оплесків. Сольо-спів пані Цимбаліст (Горить мое серце, В неділеньку вранці і Опівночі) закінчив першу частину програми.

В другій части хор „Думка" відспівав вязанку пісень, а п. І. Іванчук виголосив гарний святочний реферат. Привіт від канадійських українців передав о. Лещишин. Пані Н. Атаманець відспівала сольо: Колись, дівчино мила, і Спи, мій сину. Дальше д-р Кібзей попросив присутніх про жертви для українських інвалідів. Пані Блащукова, Паньків, Тимочко, Струховська та панночки О. Тимочко і О. Свистун пішли за збіркою, яка принесла $130.11. Дальше панна Н. Папра віддеклямувала: Стрілецьке прощання, а п. К. Орли відспівав сольо: За рідний край і Стрілецька пісня. Відспіванням „Ще не вмерла Україна" закінчено свято.

По заплаченню видатків лишилося 100 долярів, які переслано через Обєднання на призначене місце до старого краю.

Учасник свята.

RADIO.

ПІТСБУРГ, ПА.

В четвер 26. листопаду на „Тенксгівінг Дей", в 9-тій годині рано з радіо-стації WJAS з Пітсбургу, Па., буде передана Українська Служба Божа. Відправлятиме о. Володимир Козоріс, парох укр. греко-кат. церкви св. Юрія, Норт Сайд, Пітсбург, Па., а співатиме хор „Бандурист" під управою п. Івана Корбецького. Rev. James R. Cox даватиме пояснення англійською мовою.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ. (53)

„Не рухайтесь і мовчіть", приказав іще Тарзан двом білим мужчинам, що скрилися серед галузей дерева. „Я буду наглядати за ними, брате Тарзане", втрутила гордо Нкіма. Високо на дереві вона все почувалася хоробро. „Ти також мовчи і не зроби ніякої дурниці", відповів Тарзан малпі. Після цього він подався до Оранди.

За кілька хвилин надійшли відділи дикунів. Вони спинилися під деревом, на якім були заховані білі люди, й почали розглядатися, куди далі йти. Нкіма зіскочила кілька гиляк нижче. Її мале серце було наповнене ненавистю до тих дикунів і вона інстинктовно зірвала овоч цього дерева й кинула ним на чорних. Та чорні не звертали на це уваги.

Тоді Нкіма зірвала ще один овоч і, примірившись, влучила ним провідника дикунів у саме віч. Приявні чорні розреготались, але рівночасно підняли свої очі, щоб поглянути, звідки це походить. Вони побачили Нкіму, яка вже забула про все, а раз враз зривала нові овочі і кидала ними на чорних. Притім вона кляла їх з усеї сили.

„Ви проклятi чорти, я усіх вас перетереблю. Що ви мені зробите? Що? Дерево велике, я заховаюся за гиляки. А в поблизькі є Тарзан". Кілька чорних почали примірюватися з лука, але в тому моменті вони побачили вище на гиляці двох білих людей... Тепер їх увага, була звернена куди інде. Чорним з радости заблистіли очі.